

Den 1. maj 2010
LO-sekretær Ejner K. Holst

1. maj 2010

Holdes i: Nykøbing Mors, Skive, Brødstrup, Vejle, Vojens, Sønderborg

Det talte ord gælder

Tak for invitationen til at fejre vores fælles kampdag sammen med jer i dag.

Selv om det både er vores kampdag og vores festdag, vi fejrer i dag, så er jeg begyndt at blive utålmodig. Det bliver mere og mere tydeligt, at de indsatser, der skal til for at få vores land tilbage på sporet, de kommer ikke af sig selv. Det er "op ad bakke" at få den afgørende politiske opmærksomhed flyttet til de områder, der optager den almindelige dansker. Her tænker jeg særligt på tre ting

- En ny politisk retning, der skaffer ny vækst, nye jobs og stopper skævvridningen af Danmark.
- En aktiv indsats for at sikre alle vores unge en fremtid. Det kræver ordentlige skoler og en sikkerhed for praktikpladser til alle.
- Et opgør med den hastige stigning i fattigdommen - som vi er vidne til i disse år og en stopper for den ulighed ad bagdøren, som er resultatet af ufinansierede skattelettelser og nedskæringer i den offentlige service.

Jeg ved ikke om I også har lagt mærke til det, men er der ikke rigelig med splittelses-temaer på dagsordenen i øjeblikket?

Er jeg den eneste, der er træt af, at vi bliver spillet ud mod hinanden? At hvis vi skal gøre noget for de unge, så skal de ældre opgive efterlønnen. Hvis vi skal gøre noget for de ældre på plejehjemmene, så skal sosu-assistenterne løbe hurtigere. Hvis vi skal gøre noget for udkants-Danmark, så skal væksten sættes i stå i byerne.

Det er jo en helt forkert måde at anskue den politiske situation på. Et gammeldags og forstenet syn på, hvordan vi driver vores samfund i gang igen. Og det forkerte svar på den alvorlige situation vi er havnet i.

Desværre har vi kun ét sted at placere ansvaret og det er hos den regering, som med sikker hånd har delt ud af skatteydernes penge - først en gave på 10 milliarder til fejlslagne og konkursramte banker, så 24 milliarder til skattelettelser til de rigeste og senest skulle landbruget også have et par milliarder som tak for fortsat bidrag til Venstres valgkampe.

Regningen kommer nu 10 milliarders nedskæring i det offentlige oveni - oveni en annonceret nulvækst i kommunernes økonomi.

De nedskæringer lander, hvor de altid lander, når vi skærer i den offentlige service, nemlig hos de svageste. Det er børnene i vores folkeskoler, der får færre timer til undervisning, det er plejepersonalet, der skal løbe endnu hurtigere og det er sygehusafsnit, der beskæres eller lukker.

Det går ikke, at vi fortsætter med en politik, der bygger på splid, skaber ulighed og belønner de grådigste.

Vi er nødt til at finde en vej, hvor krisebevidstheden og det fælles ansvar for udviklingen af vores samfund ikke bringer os til at foretage de forkerte beslutninger.

Svaret er ikke at fjerne efterlønnen, skære den offentlige sektor ned til sokkeholderne eller spille generationer eller landsdele ud mod hinanden.

Svaret kan kun findes ved at stå sammen om at gøre lagkagen større. At vi bruger vores fælles indsats til at skabe vækst og nye arbejdspladser.

Det er her-og-nu, regeringen skal gå forrest med investeringer i ny infrastruktur, energieffektivisering af bygninger, fuldstændig renovering af vores nedslidte kloaknet og investering i ny grøn teknologi.

Det er arbejdspladser, der er brug for og det er arbejdspladser, der bliver forventet af de 600.000 LO-medlemmer inden for det private område, der dagligt må slås med truslen om fyringer og nedskæringer. Og som - på trods af det - for nyligt stemte Ja til en overenskomst, der sikrer, at alle kan holde skindet på næsen de næste to år, men som på den anden side, ikke lægger op til nogen lønfest. Når man indgår en - på alle måder - ansvarlig overenskomst, så forventer man også, at der bliver leveret ansvarlig politik fra Christiansborg. Det har vi endnu til gode at se.

Til gengæld kan vi være tilfredse med, at de nye overenskomster hiver stikket ud for den fest som en række uansvarlige arbejdsgivere har holdt, som først og fremmest har gået ud på at underbyde de danske, overenskomstfastsatte lønninger. Det er lykkedes os at få arbejdsgiverne forpligtede på at tage fælles ansvar - også for de brodne kar. Det er vigtigt for partsstyret at få demonstreret en fælles ansvarlighed for den danske models overlevelse.

Lidt godt nyt bød overenskomsten også på på barselsområdet, hvor der nu gives én uge ekstra til både mænd og kvinder. Det er vigtigt for fagbevægelsen at stå sammen om det princip, at barslen skal fordeles ligeligt mellem mænd og kvinder, så vi bruger overenskomsterne som aktivt middel til at fremme mænds deltagelse i deres barns første leveår.

Sikringen af reallønnen - ja, endda lidt ekstra til lærlingene - ekstra barsel og en kæp i hjulet på den sociale dumping er gode eksempler på, hvor progressive redskaber vores overenskomster er. Vi ved bedst, hvor skoen trykker, og vi kan flytte de vigtigste temaer ind i forhandlingerne prompte.

Derfor er det også vigtigt, at vi fortsætter kampen for at få overenskomstdækket de danske arbejdspladser. Det er det allerbedste værn vi har mod social dumping og en udvikling i et A- og B-arbejdsmarked.

Et andet område, hvor vi i fagbevægelsen spejder utålmodigt efter en minister, der vil tage ansvar, er når vi ser efter de forsvundne praktikpladser. Eleverne på erhvervsuddannelserne lever i det daglige med den manglende opmærksomhed om deres uddannelser, der er resultatet af, at uddannelserne ikke har den samme prestige som de gymnasiale uddannelser. Og det er synd og skam. Men endnu mere synd er det, at 8.000 elever i dag savner den praktikplads, de har brug for, for at kunne komme videre i deres uddannelser.

Praktikplads-manglen er naturligvis en konsekvens af den økonomiske nedtur. vi har været vidne til - navnlig i byggeriet og industrien, hvor arbejdsgiverne ikke opretter praktikplads i samme omfang som før.

Men praktikpladsmanglen slår dobbelt-hårdt fordi det ikke alene er de unge, der ikke kan gøre deres uddannelse færdig, hvilket såmænd er slemt nok. Det er også hele samfundet der går glip af en ordentlig uddannet arbejdskraft. Tømrere, mekanikere og industriteknikere. Arbejdskraft, som der bliver brug for, når Danmark er kommet på fode igen.

For det kan da ikke være regeringens hensigt at banke det danske uddannelsesniveau tilbage til start? Tror de, at vi kan klare os i globaliseringen og den internationale konkurrence om jobbene ved at dumpe uddannelsesniveaue? Tror de, at polakker og lettiske håndværkere holder op med at besætte jobs, hvis danskerne bliver dårligere uddannet?

Nej, det ville vist kræve, at man har bevæget sig rigtig langt væk fra virkeligheden. Men ikke desto mindre kan det blive resultatet, hvis vinden ikke snart vender og vi får skabt uddannelsespladser til vores unge mennesker.

Her er vi så nødt til at få undervisningsministeren til at forstå, at det ikke er nok at sige, at markedet skal løse problemerne.

For markedet løser ingenting i øjeblikket. Markedet skaffer ikke de 8.000 praktikpladser, der er brug for her-og-nu.

Markedet sendte sidste år ungdomsarbejdsløsheden op på 12.000, da de ufaglærte unge var de første, der modtog en fyreseddel i de erhverv, der tabte mange arbejdspladser. Det uregulerede marked kan ikke skabe velfærd. Det kan kun politisk vilje og initiativ.

Og politisk vilje og initiativer kan vi godt bruge noget af, hvis vi skal skaffe de unge mennesker en garanti for, at de kan fuldføre deres uddannelse.

Vi har brug for, at den offentlige sektor begynder at tage deres fair share af praktikpladserne.

Vi har brug for at der laves en stor investering i at højne kvaliteten i skolepraktikken, så den midlertidige skolebaserede uddannelse kan gøres mere attraktiv.

Og vi har brug for, at arbejdsgiverne kommer tilbage i uddannelseskampen. At de arbejdsgivere, der før har haft lærlinge, tager lærlinge igen. Hvis de mangler ordrer og ikke tror de har arbejde nok til en lærling, så del med nabovirksomheden.

Det behøver ikke være svært, og undervisningsministeren kunne passende hjælpe initiativerne på vej ved at sætte UU-centre og jobcentre i gang med det opsøgende arbejde blandt virksomheder og offentlige arbejdsgivere.

Der er ingen, der har sagt, at det skulle være nemt at være regering. Men måske har de efter 8 års højkonjunktur vænnet sig til, at problemerne løser sig selv: At træerne vokser ind i himlen, at guldet står for enden af regnbuen - og at juleferien varer lige til påske - og det endda på Mallorca.

At livet ikke flasker sig på dén måde for en voksende del af befolkningen er til gengæld svært at komme uden om - selv om regeringens skiftende socialministre gør deres spage forsøg.

Kombinationen af skattelettelser til de rigeste, urimeligt lave satser for dele af overførselsindkomsterne og flere arbejdsløse har føjet mange flere børn og voksne til gruppen af fattige.

For ungdomsgruppen har der for eksempel været en stigning på 40 % fattige siden 2001 - og her regner vi altså ikke de unge på SU med. Det betyder, at der er 53.000 unge under den fattigdomsgrænse, vi i fagbevægelsen arbejder med. 70 % af dem har ikke nogen uddannelse og er i overhængende fare for at bevæge sig ud i langtidsarbejdsløshed eller senere førtidspension.

Forældre på starthjælp oplever, at de ikke har råd til at holde fødselsdag for deres børn. De har heller ikke råd til at sende dem med til andres fødselsdage. Forældre på starthjælp har ikke råd til at tage bussen til nabobyen for at søge jobs. Forældre på starthjælp fastholdes i en økonomisk og social klemme, der skaber et liv i isolation for deres børn. Det er kynisk spekulation i andre menneskers sårbarhed og det er uværdigt af os som samfund, at vi ikke længere evner at se ud over egen næsetip og give de udsatte børn og voksne en plads ved bordet.

Men regeringen vil ikke. Socialminister Benedicte Kiær siger, som Karen Ellemann før hende og Eva Kjer Hansen før hende igen, at fattigdom ikke kan måles i penge, og at der derfor heller ikke er brug for at lave en fattigdomsgrænse, så man i det mindste kunne følge, hvad regeringens politik betyder for antallet af fattige. Ja, undskyld mig. Men hvor i alverden skulle vi ellers starte, hvis det ikke var ved økonomien? Med den åndelige fattigdom, der hersker i regeringen, måske? Jeg ved det ikke.

Men jeg ved til gengæld, at vi kan glæde os over, at der efterhånden er et ret stabilt flertal af den danske befolkning, der er trætte af at blive mødt med nedskæringer som svar på de udfordringer vi burde løse i fællesskab. Der er trætte af, at fyringerne bliver mødt med krav om fjernelse af efterlønnen og nedskæringer i uddannelsessystemet. Og som er ved at være rigtig trætte af en magtfuldkommen regering, hvis største problemer kredser om ferieplanlægning og statusopdateringer på facebook.

Det giver os for alvor håb om, at Helle og Villy får held med deres fælles politiske projekt om at få genskabt fællesskabet i samfundet, få økonomien op i gear, skabt nye arbejdspladser og sikret fundamentet for fremtidens velfærdssamfund.

Det danske samfund har brug for en frisk vind, der kan rive op i de fastlåste rutiner, et ny politisk drive - og fair forandring.

Fortsat god 1. maj.

Sagsnr. 07-3809
Den 28. april 2010